

EVLERDEN BİRİ

Orhan Kemal

Öykü Demiryollarından emekli Sadi Beyin emekli maaşı ile aldığı ev yüzünden iki oğlu, kızı ve karısı arasında yaşlı adam daha ölmeden hisse tartışması yaşanır. Evin satılmasına şiddetle karşı çıkan Sadi Bey, tüm ev halkına küserek komşuları Leman'ın genç kızı Nursen'e âşık olur. Nursen ise Sadi Bey'in büyük oğlu İskender'e âşıktır. Nursen'in annesi Leman Hanım, İskender'in hukuk okuyan kardeşi Erdal'a kafayı takmış, çocuğu göz hapsine alıp kendine çekmeyi başarmıştır. Paraya önem veren Leman Hanım kızının zengin olması için oldukça yaşlı olan filmci Mahmut ile evlendirmek ister. Leman Hanım'dan istediklerini karşılayan ve dolayısıyla ondan ayrılan Erdal, kendine çalıştığı yerdeki zengin müdürün kızı Filiz'i ayarlar onunla söylenir. Aldatıldığını düşünen ve Erdal'a kin duyan Leman Erdal'ın yakın arkadaşı Edip ile ilişkiye girer. Küçük bir mahallede herkesin ayrı derdi varken Müçteba Amca ile Sadi Bey'in genç kızlarla olma hayalleri de çabasıdır. Müçteba çapkınlığında yakalanırken Sadi yakalanmaz. Fakat Sadi de kahvehaneden hayallerini kurduğu kızın oğlu ile gezdiğini öğrenir. Duyduklarına inanmak istemeyen yaşlı adam yataklara düşer ve hasta yatağında iken ölür. Yaşlı adamın ölmesi ile evin satılması derdi yine gündeme gelir, Ayşe evin annesi ile kendisine ait olduğunu satılmayacağını söyler. Tüm aile para yüzünden dağılır, cenazeyi dahi mahalle kaldırırlar.

Tema

Yozlaşma Ahlaki çöküşün ve geleneksel değerlerin hiçe sayıldığı romanın teması toplumda aile birliğinde yaşanan yozlaşma'dır.

Çıkarlar üzerine kurulu ilişkilerin yer aldığı bir mahallede yaşayan ailelerin kendi içlerindeki çıkar çatışmaları Sadi Bey'in cenazesinin oğulları tarafından hiçe sayılmasına neden olur. Maddi yetersizlikler nedeni ile düşünceleri kendi menfaatleri üzerine şekillendiren insanların yaşamları bir şekilde olumsuzluğa sürüklenir.

Kişiler

Sadi Bey Demir yollarından emekli Sadi Bey, devletin kendisine verdiği emekli ikramiyesi ile ev alır. Fakat aldığı evi iki oğlu, kızı ve karısı da kendi arasında hisse etmek ister. Her birine karşı gelen evini satmak istemeyen Sadi Bey'in asıl hedefi yetmişinden sonra âşık olduğu Nursen'le birlikte olmaktır. Yıllardır yaşadıklarından bezmiş bir halde olan Sadi Bey, daha sakin ve rahat bir hayat arzu eder. Evde büyük bir otorite kurmuş olan Sadi Bey eşini hizmetkârı gibi kullanmaktan çekinmez. Kavgacı ve asabidir. Nursen'in oğlu İskender ile evleneceğini duyunca hastalığı nükseder ve ölür.

Müçteba Amca Maliyeden emekli olan Müçteba amca, düşüncelerini içinde yaşayan yalnızca mektuplara dökülebilen duygusal biridir. Karısının bir dediğini iki etmeyen Müçteba torunlara karşı da aynı durumdadır. Evdeki herkesin dediğine uymak zorunda olan yaşlı adam kahveye giderken bile karısının kızmayacağı anı gözetler. Bir cesaret gösterip hoşlandığı genç kıza mektup vermek için işaret yaptığı gün karısına yakalanır ve dışarı adım atması yasaklanır. Kendisi Sadi'nin özgürlüğün kıskanır ve istediklerini elde edemeyince susarak ortama uymaya gayret eder.

İskender Sadi Bey'in büyük oğlu olan İskender, geçirdiği baş ağrısı hastalığı nedeni ile öğrenimine devam edemez ve çalışma hayatına atılır. Çirkin olduğunu düşündüğü için kızlara karşı çekingen ve utangaçtır. Hayatını hukuk okuyan kardeşini kıskanmak ve ona karşı samimi olmamakla geçiren İskender, komşu kızı Nursen'i buluncaya dek mutsuz ve yaşadığı yeri terk etmeyi düşünen asi biridir. Âşık olduktan sonra düşünceleri değişen İskender, babasından alacağı ev hisse parası ile mutlu bir yuva kurmayı hayal eder. Babası vefat ettikten sonra kız kardeşi Ayşe ve annesinden gerekli desteği bulamayınca herkesten nefret ederek, ailesini terk eder.

Erdal Sadi Bey'in küçük oğlu olan Erdal, İskender ve Ayşe'nin de kardeşleridir. Evde zekâsı ile üstün tutulan Erdal, hukuk son sınıf öğrencisidir. Babasının emekli parası ile aldığı evin satılıp kendisine Avrupa'ya gitme parası olarak verilmesini ister. Tek düze hayatını komşuları Leman'ın kendisine göz koyduğunu anlaması ile değiştiren Erdal, gözü açık ve uyanık biri olarak Leman'ı cinsel dürtülerini geçiştirmede kullanır. Leman sayesinde iş ve zengin bir patron kızı olan Filiz'i bulan Erdal herkes tarafından sürekli övgü alan biri olduğu için ukala ve yalancı biri olup çıkar. Menfaatleri doğrultusunda hareket eden Erdal, babasının ölümünden sonra isteklerine ulaşamadığı ve mahallede adı Leman ile lekelendiği için sorumsuz bir şekilde babasının cesedini evde bırakarak çeker gider.

Leman Hanım Sadi Bey'in komşusu olan Leman Hanım, kızı Nursen ile birlikte yaşar ve zengin filmci Mahmut'tan aldığı paralarla geçimini sağlar. Kocasını para kazanması ve yollaması için kavga edip uzaklara yollayan maddiyatçı Leman, para uğruna kendini sattığı gibi kızı da satmak ister. Zayıf bir karaktere sahip olan bir erkeğin himayesine ihtiyaç duyan zayıf kadın komşusunun kızı ile yaşıt oğlu Erdal'a taliptir. Onu tavlamaı başaran Leman Hanım, çıkarları doğrultusunda hareket eder. Erdal'ın hayatına düzen getirdikten sonra vazgeçildiğini gören Leman, oldukça sinirlenir ve Erdal'dan nefret ederek kin tutar. Kızının komşusunun diğer oğlu İskender ile birlikte olmasından çıkan kavgada Erdal'ın tüm kirli çamaşırlarını mahallede yayan Leman Hanım fırsatçı ve kötü niyetli biridir.

Nursen Sadi Bey'in komşusunun kızı olan Nursen annesi Leman'dan çok farklı karakterde biridir. Annesinin aksine babasını çok seven Nursen, annesinin babasına duyduğu öfkeyi yersiz bulur ve annesinden nefret eder. Fabrikada çalışan genç kızın pek çok kız arkadaşı vardır. İskender utangaç biri olduğu için Nursen'in dikkatini çeker. Para pula önem vermez, kanaatkâr biridir. Kendisine kötü gözle baktığını düşündüğü İskender'in babası Sadi Bey'den uzak durmaya ve dikkat etmeye çalışır. İskender'e çabucak inanan genç kız, annesinin kendine bulduğu yaşlı zengin adamla evlenmeme konusunda ciddiyetini korur. Mahallede İskender'le birlikte olmasını istemeyenler yüzünden adı çıkınca gidip nikâh yapmaya karar verirler.

Ayşe İskender ve Erdal'ın kardeşi olan Ayşe, babasına benzeyen çirkin bir kızdır. Erkeklerle münasebeti olmayan kız onlarla temasta olabilmek adına sabahları sıkışık otobüslere binerek işine gider. Evde annesinin sesi olmaya çalışan Ayşe, kendini ezdirmez evin Erdal veya İskender için satılmasına karşı çıkar. Komşusu Leman'ın Erdal'da gözü olduğunu anlayan uyanık kız çoğu zaman gelmelerini istemez. Fesat ve kıskanç biridir.

Edip Erdal'ın fakülteden arkadaşı olan Edip, karikatür ile ilgilenir. Ailesinden uzakta tek başına İstanbul'da yaşamaya çalışan genç adam, tavladığı zengin kadınlardan aldığı paralarla geçinir. Erdal'a sık sık akıl veren gözü açık olmasını öğütleyen Edip, beğendiği Leman'ı elde etmeyi başarır. Kurnaz ve akıllıdır.

Sadi Bey (Uyumsuz)

Karakter Demiryollarından emekli Sadi Bey, devletin kendisine verdiği emekli ikramiyesi ile ev alır. Fakat aldığı evi iki oğlu, kızı ve karısı da kendi arasında hisse etmek ister. Her birine karşı gelen evini satmak istemeyen Sadi Bey'in asıl hedefi yetmişinden sonra âşık olduğu Nursen'le birlikte olmaktır. Yıllardır yaşadıklarından bezmiş bir halde olan Sadi Bey, daha sakin ve rahat bir hayat arzu eder. Evde büyük bir otorite kurmuş olan Sadi Bey eşini hizmetkârı gibi kullanmaktan çekinmez. Kavgacı ve asabidir. Nursen'in oğlu İskender ile evleneceğini duyunca hastalığı nükseder ve ölür.

Aktiviteler Ailesinden kimseyi görmek istemeyen yaşlı adam odasına çekilip sessizlik içinde gazete veya kitap okur. Her akşam ve sabah aynı saatlerde kahveye giderek en yakın dostu Müçteba ile fabrikadan çıkan kızları izleyip birbirlerine rüyalarını anlatırlar. Karşı komşusu olan Nursenlerin evini kızı görmek için gözetler. Kıza vermek üzere aşk mektupları yazar, biriktirir.

ÖRNEK ANILAR

Bencil Yıllarca kendine hizmet eden onunla birlikte olan çocuklarını büyüten karısına karşı anlayışsız davranan kadının ondan beklediği tatlı sözleri söylemeyen Sadi Bey rüyalarında Nursen'le birlikte olurken hülyayı bozan karısına kızar: “Şu karıdan, şu otuz beş yıllık kart karıdan düşte bile rahat yoktu. Gerdek odasına tam giderlerken önlerine çıkıvermişti. Ağlıyordu. “Utanmaz adam, azgın herif. Saçından, başından da mı utanmıyorsun? Boyunla beraber çocukların var, Allah kahretsin seni!”

Bıkkın Bu güne dek yaşadığı tek düze hayattan sıkılan Sadi Bey, eşinden, kızından, oğullarından uzak kalmak ister. Çok fazla yaşayacak ömrü olmadığını bilen ihtiyar adam hayallerindeki gibi yaşamak ister: “Devletin verdiği ikramiye ile aldığı evi satmak istemez. “Düşünler yakamdan, azat etsinler, emekliye ayırsınlar. Ulan devlet ayırdı emekliye bunlar ayırmıyor. Bundan böyle bir bu kadar daha yaşayacak değilim. Ne karı, ne evlat. Defolsunlar başımdan, defolsunlar efendim, defolsunlar işte!”

Kızgın Ailesi tarafından yaşlandığına ve yaşlandıkça da sübyancı babasına benzediğine inanılan Sadi Bey, tıpkı babası gibi vara yoğa kızsız da sübyancı olmadığı için idare edilir. Oysa içten içe arzularına yenik düşen Sadi Bey, eşinin gitmesini en çok bu nedenle ister, kızgınlığı, öfkesi dinmez: “Vara bağıyor, yoğa bağıyor, kovuyordu topunu birden. “Gidin efendim, gidin başımdan. Defolun. Yedi gününüzü yetirdim, bıyığınızı bitirdim. Alın ananızı gidin, beni bırakın evimde. Yetmiyor mu bunca yıl sizin kör boğazınız için Anadolu'nun kuş uçmaz, kervan geçmez istasyonculuklarında ömür tükettiğim?”

Asabi Oğullarının ve kızının sürekli evi paylaşma kavgası yapmasından bunalan Sadi Bey, sofrada dahi kendine söylenen en ufak cümleye alınganlık göstererek ortamı terk eder: “Allah kahretsin, kahretsin böyle evi. İki damla zıkkımlık yiyeceğiz, zehir ederler insana zehir!”

Kavgacı Evde çoğu kez sert olan Sadi Bey, oğlu Erdal ile de münakaşaya girer. Oğlu dediğini yapmadığı için durduk yere bağırır çağırır, kavgacı çıkarır: “Gelmek istemediğin için ha? Demek babayla konuşma adabını kaybettin artık? Hayvan, kendini ne sanıyorsun? Hukuk mukuk vız gelir bana. İt!”

Otoriter Evde belli bir otoriteye sahip olan Sadi Bey, dilediği zaman dışarı çıkar dilediği zaman su ister dilediği zaman istediğini yapar. Oysa en yakın dostu Müçteba kendisinin tam tersidir: “Sadi Bey istediği otoriteyi kurmaktan memnun, Müçteba’yı düşünüyordu hep. Rezil olmuştu zavallı. Bu mahallede oturmalarından geçtim, nasıl taşınacaklardı? Maazallah evlerinin önüne arabalar ya da kamyonun dayandığını düşünse bile, eşyaları yüklenirken mahallenin kim bilir nasıl alaylarına hedef olacaklardı!”

Müçteba Amca (İçe Kapanık)

Karakter Maliyeden emekli olan Müçteba amca, düşüncelerini içinde yaşayan yalnızca mektuplara dökülebilen duygusal biridir. Karısının bir dediğini iki etmeyen Müçteba torunlara karşı da aynı durumdadır. Evdeki herkesin dediğine uymak zorunda olan yaşlı adam kahveye giderken bile karısının kızmayacağı anı gözetler. Bir cesaret gösterip hoşlandığı genç kıza mektup vermek için işaret yaptığı gün karısına yakalanır ve dışarı adım atması yasaklanır. Kendisi Sadi’nin özgürlüğün kıskanır ve istediklerini elde edemeyince susarak ortama uymaya gayret eder.

Aktiviteler Her akşam aynı saatte kahvede Sadi ile fabrikadan çıkan kızları izleyip haklarında konuşurlar. Beğendiği kız olan Ayla’ya mektuplar yazar fakat verecek cesareti bulamaz. Evde torunlarını oynatır, karısının dediklerini yapar.

ÖRNEK ANILAR

Vefasız Sadi Bey ile eşlerini kahvede insan içinde çekiştiren Müçteba, eşinin kendisine ettiği bakımları, evlatları hiçe sayıp olmasalardı daha mutlu olacaklarını öne sürer. Eskiler gibi nikâhsız yaşamının daha huzur verdiğine inanır: “Atamazsın. Vicdanı torbaya koyup atmak istesen bile, çoluk çocuk... Aaah ah. Eskiler boşuna dememişler karı, çocuklar en büyük düşmanınız diye. Doğru. Bugünkü aklım olsa deli miyim karının tapusunu üzerime çıkartmaya? En güzel, en dilrübasi bile sonunda...”

Kıskanç Yakın dostu Sadi gibi otoriter olmaya özenen Müçteba, onun rahatını ve kafasına göre olmasını kıskanır: “Bir bahane uydurup kalksa, giyinse, kahvenin yolunu tutsa... Sadi şimdiye çoktan atmış olacak kapağı, imreniyordu. Tam erkekti. Ne karı, ne de çoluk çocuk. İsteddiği zaman kalkar, giyinir, sokağa çıkar, dilediği zaman dönerdi evine. Ya ev halkına yasak ettiği alt kattaki oda!”

Kılıbık Karısından korkusuna onun her dediğini yapan yaşlı adam istemeye istemeye torunlarının da her dediğini yapmaya mahkum olur: “İçi içini yiyerek vagon oldu küçük torununun arkasına. Büyük torun en öndeydi. Sıkılı yumruklarıyla lokomotif gibi fırlayarak vagonları odanın içinde dört dönüyor, dedesini alabildiğine yoruyordu. Gerdek gecesinde kariyı ayağına bastırmanın cezasıydı bütün bunlar. Bereket karısı, kızı, torunları... Ya maazallah bir yabancı görse şu hali!”

Korkak Bir cesaretle Ayla’ya mektup verecekken karısı tarafından yakalanan Müçteba amca karısının hışmından nereye kaçacağını bilemez: “Müçteba Amca don paça, aziz dostu Sadi Beylere kapağı atmış, sokak kapısını arkadan sürgülemişti. Sadi Bey, karısı, kızı, iki oğlu korkudan tiril tiril titreyen yalınayaklı ihtiyarı Sadi Bey’in alt kattaki odasına aşırırlarken, karısı dışardan kapıyı kuvvetli kuvvetli vuruyordu.”

İçe Kapanık Düşüncelerini söylemekten veya söyledikten sonra olacaklarla başa çıkamayacağını düşünen Müçteba, yaşadığı hayata ve karısına sessiz kalmayı tercih eder. Sessizliği koruduğunda kendini güvende hissederek hayal dünyasında yaşamaya devam eder: “En ucuz kurtuluş yolu susmaktır. Susar, geçer bulaşıklarının başına, bulaşığın yağlı, öğürtücü kokusunu sıcak sıcak koklayarak, başlar bir hafta, on gün önceye kadarki tatlı günlerini düşünmeye: Sabahtır. Elinde file, evden çıkmıştır. Pehlivan Ali’nin kahvesi. Sadi ordadır. Değilse bile az sonra sökün eder. Sigaralar yakılır, demli çaylar, başlanır sevgililerden anlatılmaya.”

İskender (Kapalı)

Karakter Sadi Bey’in büyük oğlu olan İskender, geçirdiği baş ağrısı hastalığı nedeni ile öğrenimine devam edemez ve çalışma hayatına atılır. Çirkin olduğunu düşündüğü için kızlara karşı çekingen ve utangaçtır. Hayatını hukuk okuyan kardeşini kıskanmak ve ona karşı samimi olmamakla geçiren İskender, komşu kızı Nursen’i buluncaya dek mutsuz ve yaşadığı yeri terk etmeyi düşünen asi biridir. Aşık olduktan sonra düşünceleri değişen İskender, babasından alacağı ev hisse parası ile mutlu bir yuva kurmayı hayal eder. Babası vefat ettikten sonra kız kardeşi Ayşe ve annesinden gerekli desteği bulamayınca herkesten nefret ederek, ailesini terk eder.

Aktiviteler Her gün işe dolmuşla gidip gelen İskender, Nursen ile sevgili olmazdan evvel eve içki içerek, kavgacı bir şekilde gelirken Nursen ile buluşmaya başladıktan sonra daha rahat ve neşeli gelir. İşyerinde en düşük maaşlı memur olmasına rağmen, Rewington'un başında büyük ciddiyetle işini yapar.

ÖRNEK ANILAR

Özgüvensiz Kendisini "ayva suratlı" bulan beğenmeyen, beğenmediği içinde içe kapanık olan İskender, kardeşinin hukuk okuyup kendisinin orta okul mezunu olmasını da kafasına takar. Kendini hem çirkin hem de zavallı görür: "Deminki kadın iyisine bakmış olamazdı. Babasını hatırlatan kalın kaşları, uzun siyah kirpikli gözleri, kocaman bir burnu vardı. Babası, ablası gibi. Ama kardeşi babasından da, kendisinden de başkaydı. Yakışıklıydı o."

Utangaç Evde aradığı huzuru bulamayan İskender, evde herkese dilediğince saydırırken dışarıda sessiz bir kimliğe bürünür. Dolmuşta parası yetismeyen İskender'e Nursen yardım eder. Diğer kızların alay edecek olması ve Nursen'in ince davranışı İskender'i utandırır: "İskender tokat yemiş gibi sarsıldı. Başını dönmeye, gözleri kararmaya başladı. Eli pantolonunun ufak para cebine gitti, tam çıkarırken, araya giren Nursen, "A a..." dedi, "ne münasebet?"

Kötümser Olaylara kötü tarafından yaklaşan İskender nedense kardeşi Erdal'ı hep babasının amca oğlu gibi bencil ve kibirli biri olacak diye hayal eder, düşünür. Bu nedenle de ona karşı öfkesi dinmez: "Kardeşinin, hukuku bitirip avukat olduğu zaman da şu beş lira istediği zamanki halini yitirip o koca göbekli akraba avukat gibi olmayacağını bilse, ille de annesinin isteğine uyararak, birlikte çalışabilirdi pekâlâ. Yok, işi düşünce kuzu postuna, güçlenirse kurt postuna bürünürse... Ki olabilirdi, o zaman külahları hemen değişeceklerdi."

Değişken Sevdikçe değiştiğini belli eden, yaşadığı aşkın heyecanı ile annesine, babasına iyi davranan İskender, kendine daha dikkat etmeye ve eve erken gelmeye başlar: "Sabahleyin ayna karşısında uzun uzun taranıyor, üstüne başına çekidüzen veriyor, evden adeta heyecanla çıkıyordu. Akşamları da eskiden olduğunca dışarda içmeler, eve gece yarılarında sonra gelmeler sona ermişti."

Kindar Evin pay edilmesine yaklaşmayan tüm aileye karşı olumsuz yaklaşan İskender, adaletsizlik olduğunu ve evin satılıp herkese hissesinin verilmesini uygun bulur. Lakin Erdal evi kendi geleceğine kullanmak ister, Ayşe ve annesi kendine, babası ise sadece kendisi için kalması taraftarıdır. Hepsinin bencilliklerinden ve her tartışmada Erdal'ı tutan annesinden nefret eder, ölse de olur diye düşünür. Annesinin kendisine laf demesi hoşuna gitmez, annesine karşı kin tutar: "Anneme gelince... Beni azarlardı, küçük memur dedi. O da ölsün. Ölmesini istemezdim ama, istiyorum artık. Evet istiyorum. Hiç kimse olmasın yanımızda."

Merhametsiz Kendi çıkarlarını üstün tutan İskender, babasının ölmesine üzülmekten ziyade annesinin ve ablasının başında bir erkeğin bulunmayacak olmasına bile aldırmaz. Onun için aklında sadece Nursen ve kayınvalidesi Leman'ı mutlu etmek vardır. Evden babasının ölüsü çıkmadan annesinden hakkını ister lakin hayır cevabı alınca onlara acımadan cenazeyi komşulara bırakıp çeker gider: "Çok geçmeden kaynanasının doldurmasıyla gelen İskender de aynı karşılığı alınca, tepesi belki de kardeşinden çok atarak, "Eviniz başınızda parçalansın!" dedi, nefretle çıktı gitti.

Erdal (Kapalı)

Karakter Sadi Bey'in küçük oğlu olan Erdal, İskender ve Ayşe'nin de kardeşleridir. Evde zekâsı ile üstün tutulan Erdal, hukuk son sınıf öğrencisidir. Babasının emekli parası ile aldığı evin satılıp kendisine Avrupa'ya gitme parası olarak verilmesini ister. Tek düze hayatını komşuları Leman'ın kendisine göz koyduğunu anlaması ile değiştiren Erdal, gözü açık ve uyanık biri olarak Leman'ı cinsel dürtülerini geçiştirmede kullanır. Leman sayesinde iş ve zengin bir patron kızı olan Filiz'i bulan Erdal herkes tarafından sürekli övgü alan biri olduğu için ukala ve yalancı biri olup çıkar. Menfaatleri doğrultusunda hareket eden Erdal, babasının ölümünden sonra isteklerine ulaşamadığı ve mahallede adı Leman ile lekelendiği için sorumsuz bir şekilde babasının cesedini evde bırakarak çeker gider.

Aktiviteler Uykucu biri olan Erdal, seslerden etkilenmeden geç saatlere dek uyur. Leman ile tanıştıktan sonra caz dinletilerine katılmaya ve içmeye başlayan Erdal, Filiz'i tanıdıktan sonra da Yenice sigarası içmeye başlar. Fakülteden yakın dostu olan Edip ile dertleşir, kendini onun yanında rahat hisseder. Edip'i de çıkarları doğrultusunda kullanır.

ÖRNEK ANILAR

Şehvetli Sürekli okula gitmekten ve ders çalışmaktan bunalan Erdal, kendisinden hoşlandığını fark ettiği kırmızı rujlu Leman sayesinde hayallerini yaşama fırsatı bulur. Leman'ın kadınlığını, tecrübesini ve çekiciliğini arzulayan Erdal şehvete düşer, tek derdi kadını arkadaşının evine atabilmektir: "Dersler, sınıf, kızlar, erkekler,

profesörler, doçentler, asistanlar... Tekrar bahçe, tekrar ders... Tekrar sınıf... Hiçbiri, savrulan siyah, sarı, mavi, kavuniçi, pembe etekleri silemiyor, ardına atamıyordu. Etek, etekler, bacak, bacaklar. Şanuvur kokusu, sutyen, memeler..."

Açıkğöz Leman'dan istediğini alan Erdal, kadının yılışıklığından bıkınca onun kendisi için ayarladığı işin sahibinin kızı olan Filiz ile olmaya başlar. Filiz hem zengin hem de yaşıtı bir kızdır. Kendini aileye sevdiren Erdal, Filiz'in babasından Avrupa sözünü de alır. Filiz'in Leman ile ilgili sorusuna da kız elinden kaçamasın diye doğru cevap vermez: "Erdal kıpkırmızı kesilerek "Yengem!" demişti."

Bencil Çıkarlarına göre davranmayan ailesini beğenmeyen Erdal, annesinden de babasından da kardeşlerinden de nefret eder. Evin kendi geleceği için satılmayacak olmasına anlam veremez. Arkadaşı gibi tek başına yaşamayı arzular: "Erdal'sa nefret ediyordu bu "adi aile"den. Köpek gibi insanlardı. Basıp gidecek, üniversitede Edip'i bulacak, anlatacağı durumu."

Ukala Sürekli abisi İskender ile laf yarışına giren Erdal, onu aşağılamaktan geri kalmaz. Kendi okumuşluğunu evde ve dışarda kullanan Erdal, ukala davranışları ile İskender'i çileden çıkarır. Kendisini kıskandığını belirten İskender'e onu yaralayacak yanıtlar verir: "Hayretler içinde Erdal, "Tuhaf," dedi. "Sen nesin ki, senin neyini kıskanacağım?"

Düşüncesiz Abisi İskender'in Nursen ile evlenme konusu ortaya çıktığında Leman da Erdal ile olan ilişkisini ortaya döker. Mahallede rezil olan Erdal, oracıkta vefat babasını düşünüp üzüleceği ve annesine destek olacağı yerde annesine ve ablasına kızarak çeker gider: "Babasımı ölüsünü filan bırakıp hırsla çıktı gitti."

Leman Hanım (Uyumsuz)

Karakter Sadi Bey'in komşusu olan Leman Hanım, kızı Nursen ile birlikte yaşar ve zengin filmci Mahmut'tan aldığı paralarla geçimini sağlar. Kocasını para kazanması ve yollaması için kavga edip uzaklara yollayan maddiyatçı Leman, para uğruna kendini sattığı gibi kızı da satmak ister. Zayıf bir karaktere sahip olan bir erkeğin himayesine ihtiyaç duyan zayıf kadın komşusunun kızı ile yaşıt oğlu Erdal'a taliptir. Onu tavlamaı başaran Leman Hanım, çıkarları doğrultusunda hareket eder. Erdal'ın hayatına düzen getirdikten sonra vazgeçildiğini gören Leman, oldukça sinirlenir ve Erdal'dan nefret ederek kin tutar. Kızının komşusunun diğer oğlu İskender ile birlikte olmasından çıkan kavgada Erdal'ın tüm kirli çamaşırlarını mahallede yayan Leman Hanım fırsatçı ve kötü niyetli biridir.

Aktiviteler Karmen kırmızısı rujunu sürmeden evden çıkmayan Leman Hanım, Mahmut ile beraberken gençliğinin etkisinde kaldığı Erdal ile de birlikte olur. Erdal'dan sonra onun fakülteden arkadaşı olan Edip'e de kendini veren Leman Hanım, çekiciliği olduğunu düşünür. Erdal'ın annesi olduğu için ara sıra komşusunun evine giderek kahve içer, hal hatır sorar.

ÖRNEK ANILAR

Şikâyetçi Kızının arkadaşı Ayla'ya kendi kızını ve kocasını şikâyet eden Leman, hayatından hiçbir şekilde memnun değildir. Sürekli parasızlıktan da kocasından da yakınır: "Ah ah... Ne isterdim kızımın kendim gibi kanlı canlı, neşeli olmasını. Talih her taraftan vurmuş. Koca koca değil, evlat evlat değil. Akşam tuttum, komşulara geçtim azıcık. Vay sen misin? Babasından mektup almış, domuzluğu üstüneydi gene. Haydi birlikte gidelim dedim, işim var dedi, yan çizdi. Beni rahat bıraksa ya!"

Menfaatçi Çıkarları ve beklentilerine göre plan yapan ve şekil değıştiren Leman Hanım, Mahmut'u kullandığı yetmiyor gibi Erdal'ı ve Edip'i de kendi menfaatleri için kullanır: "Aklına yatmıştı. Boyanıp giyinecek, atlayacaktı Mahmut öküzüne. Çeyrek, pek pek yarım saat her istediğini yapmasına katlansa bile, sonra basıp gider, bu nefis, bu harikulade kış günü Boğaziçi'nden bol bol faydalanırdı."

Kurnaz Karşısında ezilip büzüldüğünü gördüğü Erdal'ı kendine daha çok bağlamak için lokantanın parasını gizli gizli kendisine veren Leman, Erdal'ın jigolo gibi görünmesini istemez. Kendisini seven zengin biri gibi görünmesini arzu ettiği için de garsona bol bahşış bırakmasını tembihler: "Karşılığını bulmaya kalmadı. Leman Hanım genç sevgilisini üzmeğe kıyamamış olacaktı, iri memelerin oluğundan çıkardığı hafifçe nemlenmiş, sekize katlı gıcır gıcır bir yüzlüğü masanın altından uzattı: "Hesabı sen ister ve görürsün. Bolca bahşış vermeyi unutma!"

Mazoşist Erkeğinin kendisine karşı sert olmasını belki de sevişirken tokatlamasını dahi uygun bulan Leman Hanım, Edip'in sert ve haşın tavırlarından çok etkilenir: "Bayılıyordu delikanlının şu aksi hallerine, istiyordu ki, kızsın, itip kaksın, tokatlasın, hatta deminki gibi kuvvetle tutup havaya kaldırsın, karyolaya atsın, altında ezsin ezsin!"

Kindar Kendisini ortada bırakıp ona bulduğu işteki müdürün kızı ile birlikte olan Erdal'ın tekrar işten atılmasını isteyen Leman, Erdal'a karşı doludur: "Bu işe bitmiş gözüyle bakıyordu ya, asıl meselesi Erdal'dı. Onu sevmiyordu artık. Tam tersi, nefret ediyor, öç almak istiyordu. Demek adamın kızıyla işi uydurmuştu? Mahmut'u sıkıştırarak, işinden atılmasını sağlamaya çalışacaktı."

Fırsatçı Mahallede komşusu ile kavgadan istifade Erdal'a içindeki öfkeyi kusan Leman Hanım, Sadi Bey'in aniden ölmesi üzerine evinden İskender'e de hisse kalacağını düşününce kızı Nursen ile İskender'in evlenmesine destek görünür: "Şimdi artık onu bir sefer daha görmekten başkasını düşünmüyordu. Hazır adam da ölmüştü. Herhalde kardeşler evi satar, paralarını paylaşırlardı ki, oğlan annesiyle kardeşlerinden ayrılırdı."

Nursen (Duygusal)

Karakter Sadi Bey'in komşusunun kızı olan Nursen annesi Leman'dan çok farklı karakterde biridir. Annesinin aksine babasını çok seven Nursen, annesinin babasına duyduğu öfkeyi yersiz bulur ve annesinden nefret eder. Fabrikada çalışan genç kızın pek çok kız arkadaşı vardır. İskender utangaç biri olduğu için Nursen'in dikkatini çeker. Para pula önem vermez, kanaatkâr biridir. Kendisine kötü gözle baktığını düşündüğü İskender'in babası Sadi Bey'den uzak durmaya ve dikkat etmeye çalışır. İskender'e çabucak inanan genç kız, annesinin kendine bulduğu yaşlı zengin adamla evlenmeye konusunda ciddiyetini korur. Mahallede İskender'le birlikte olmasını istemeyenler yüzünden adı çıkınca gidip nikâh yapmaya karar verirler.

Aktiviteler Her gün dolmuşla fabrikaya gidip gelen genç kız İskender'den önce kız arkadaşları ile bir aradadır lakin İskender'i tanıdıktan sonra duraklarda önceden inerek birlikte yürürler. Evde ise ütü yapan, ev işlerine yardım eden genç kızı en mutlu eden şeylerden biri de babasından gelen mektupları okumaktır.

ÖRNEK ANILAR

Duygusal Annesinin babasına karşı olan kin ve nefretine anlam veremeyen Nursen, babası her mektup yolladığında ağlar. Çocukken onun yanında ne kadar mutlu olduğunu hayal eden Nursen'in babasına olan duyguyu yükü annesi Leman'ın babasının kafasında parçaladığı sürahiyi unutamaz: "Çamaşırları ütülerken usul usul ağlıyordu. Babasının mektubu... Her mektup alışında böyle boynunu büker, ağlardı kendi kendine."

Kanaatkâr Annesinin kendine bulduğu yaşlı zengin adamı da möbleli evleri de istemeyen Nursen'in tek arzusu İskender ile mutlu, küçük bir yuva kurmaktır, fazlasında gözü yoktur gerekirse kendisi de çalışmaya devam edeceğini düşünür: "Buradan da kurtulurdu belki. Ne maaş aldığını, hatta nerde, ne işte çalıştığını bile bilmiyordu. Küçük bir memur sanıyordu. Birkaç yüz lira maaşlı... Gerekirse kendisi de çalışmaya devam edecekti ya, çalışmamayı daha çok isterdi. Küçük bir evi olmalıydı. Düzayak, iki odalı."

Endişeli İskender ile birlikte olmasının ailesi tarafından nasıl karşılanacağını bilmeyen Nursen, annesinden ve fabrikada çalıştığı işten dolayı utanır, endişelenir: "Evlenmeye karar vermeleri yeter miydi? Kendi annesinden geçtim, İskender'in ablası, annesi... Annesinin karşı koyacağını sanmıyordu. Kendi halinde bir kadındı, karışmazdı herhalde ama, kızı... Kız mümkün değil, "bir fabrika sürtüğü"nü almasına yanaşmaz, kardeşini ne yapar yapar caydırırdı. Boğulacak gibi oldu."

Kızgın Kendisi üzerinde otorite kurmak isteyen annesine müsaade etmeyen Nursen, annesine karşı açık ve sert bir şekilde konuşmaktan geri kalmaz. Annesinin yaşantısına, sürdüğü rujlara, düşüncelerine uymayan, annesini mantıklı bulmayan Nursen kızgınlığını her an dile getirir: "Tükürür gibi, "Sen dürtüst bir anne gibi hareket edersen, dürtüst evlat muamelesi görürsün!"